

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hónap . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — — 19-20

Tomcsányiék nyílt harca Nagyatádiékkal

Budapesti tudósítónk jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök holnap este érkezik meg Velencéből, a politikai helyzet megvitatására azonban nem kerülhet nyomban megérkezése után a sor, mert holnap reggel úgy az Andrássy-párt, mint a kisczardák vezetői Baranyába utaznak választási agitációra és csak hétfőn jönnek vissza. Így tehát csak hétfőn tárgyalhat a miniszterelnök a pártvezérekkel.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a kisczardapárt kifelé törekvő tagjai tényleg ki is fogják lépni a pártból és akkor mi sem állja többé az útját az egységes párt megalakításának, amelynek zászlóvontása valószínűleg még a jövőben meg lesz Bethlen pécsi beszéde alkalmából.

Tomcsányi, Rubinek Gyula és Gömbös vezetésével ma tovább folytatják megbeszéléseiket a kisczardapárt kiválni készülő tagjai. A kisebbségben maradt csoport ma már nyílt harcot hirdet Nagyatádi ellen és hangsúlyozza, hogy békés megegyezésről szó sem lehet, ők feltétlenül el vannak szánva a kilépésre. Tulajdonképpen nem is a királykérdés az oka elhatározásuknak mert ők is szabad királyválasztóknak tartják magukat, hanem Henczék fellépése miatt nem hajlandók Hencz csoportjával továbbra is együttműködni, hiszen Hencz, Dömötör és Simonyi-Semadan, az újdonsült kisczardák, teljesen háttérbe szorították már a párt régi tagjait.

Ez a kilépő csoport hivatalos indokolása. Ez azonban csak leplezése annak a törekvésnek, amelynek végső célja Nagyatádi kibuktatása a kormányból és híveinek ellenzékbe való szorítása. Rubinek Gyula már régen készült rá, hogy visszaadja Nagyatádinak a kölcsönt.

Tomcsányiék nem azt a hírt terjesztették, hogy nem csatlakoznak az egységes párthoz, hanem újból megalakítják a Rubinek-féle régi kisczardapártot. Ez azonban értesülésünk szerint csak átmeneti jellegű lenne és az a céljuk vele, hogy Nagyatádiékat kiszorítsák a mostani párthelyiségből azzal az indoklással, hogy ez a helyiség a Rubinek-féle párti volt, amikor a két kisczardapárt egyesült. Bizonyos, hogy a kisczardapárt felbomlását megakadályozni nem lehet.

A kereszténypartban, ahol eddig azért elleneztek az egységes párt tevé, mert nem akarták

együtt működni a szabad királyválasztók radikálisabb csoportjával, ma elhatározták, hogy elérkezettnek látják az időt arra, hogy az egységes pártot megalakítsák. Ma már azt gondolják, hogy amennyiben a Tomcsányi-Ferdinándy csoport kiválik a kisczardapártból, velük és a disszidensekkel együtt hajlandók megcsinálni az egységes pártot. Az új kormányzópart tehát az egész kereszténypartból, a disszidensekből és a kilépő kisczardapártiakból rekrutálnának. Egészen természetes is, hogy ha az egységes párt ezen az alapon létre jön, úgy nagyatádi Szabó híveivel együtt ellenzékbe megy s így a Bethlen-kabinetet rekonsztituálni kellene. Minthogy az egységes pártnak az ellenzékkel szemben többsége lesz, követelni fogják, hogy a

Bethlen-kabinetnek valamennyi tagját az új kormányzópartból válasszák. Ugyanez a köve elés áll fenn Ráday Gedeon gróf belügyminiszterre és Bánffy Miklós gróf külügyminiszterre vonatkozólag is. Ezzel szemben természetesen helyén maradna, mint igazságügyminiszter, Tomcsányi Vilmos Pál, aki eddig mint a kisczardapárt exponense volt tagja a kabinetnek, ezenül pedig mint a többségi párt egyik vezére foglalna helyet a kormányban.

Egy esti lap a nemzetgyűlésnek október 23-ra való összehívásáról ad hírt. Illetékes helyen erről semmit sem tudnak. A képviselők körében pedig a ház összehívására vonatkozólag semmiféle mozgalom nem indult meg és ezt csak akkora várják, amikor a nyugatmagyarországi kérdés már lekerült a napirendről és a politikai helyzet is valamelyest tisztázást nyert.

Bánffy kedden beszámol a külügyi bizottságnak A velencei egyezmény részletei

Budapest, okt. 14. A nemzetgyűlés külügyi bizottsága kedden ülést tart. Ez alkalommal Bánffy Miklós gróf külügyminiszter jelentést fog tenni a velencei tárgyalásokról. Nincs kizárva, hogy a külügyi bizottság ülése nem lesz mentes politikai izgalmaktól, mert az Andrássy-párt körében már is hangok hallatszanak, amelyek nincsenek teljes mértékben megelégedve a velencei tárgyalások megállapodásaival, keveselik a magyar részből elért eredményeket és a pártkörben ma este uralkodott hangulatból ítélve nem lehetetlen, hogy több felszólaló ennek az elégedetlenségnek kifejezést is fog adni a külügyi bizottság ülésén.

Schober és Bethlen a magyar-osztrák viszonyról

Velence, okt. 14. Schober osztrák kancellár a velencei egyezmény aláírása előtt a Palazzo Kornerben elhelyezett prefektúra ügynevezett sárgatermében fogadta a Magyar Távirati Iroda kiküldött tudósítóját, akinek azon kérdésére, hogy miként ítéli meg a két országra nézve teljesen újszerű delegációs tárgyalásoknak eredményét, barátságos mosollyal így válaszolt:

— Rendkívül hálásaknak kell lennünk Della Toretta őxcellen-cijára iránt, amiért lehetővé tette ezt a megbeszélést, amelynek eddigi eredményei arra mutat-

nak, hogy mindkét állam képviselőit áthatja az a törekvés, hogy kiküszöbölje az átmenetileg beállott nézeteltéréseket. Reméljük, hogy Magyarország és Ausztria viszonya a jövőben a legbarátságosabbá fejlődhetik ki.

Bethlen István gróf miniszterelnök a MTI. kiküldött tudósítójának így nyilatkozott:

— Miután megkötöttük az egyezményt, azt lojálisan végre is hajtani kívánjuk. Remélem, hogy a legközelebbi időben a trianoni békeszerződésnek végrehajtása körül az Ausztriával támadt ellentéteket sikerülni fog kiegyenlíteni. Az Olaszország részéről megnyilvánult jóindulatot külpolitikánk szempontjából igen nagy értékűnek tartom. Magyarország és Olaszország között komoly ellentét sohasem volt. Igen hálásak vagyunk azért, hogy Olaszország e komoly helyzetben a közvetítői szerepet vállalni szíves volt.

A csehek és a megegyezés

Prága, okt. 14. A velencei konferenciáról a Prager Presse a következőket írja: A cseh politika örömmel üdvözölné, ha a velencei megegyezés gyorsítaná a trianoni béke keresztülvitelét és tényleg megoldaná a problémát. Mindenesetre a magyar kormányon mulik, hogy jóhiszeműleg, kötelezettségének teljesítésével be fogja-e ezen törekvésért bizonyítani. A kis entente is elkövet minden lehetőt, hogy a

magyar kormányt a békeszerződés gyors teljesítésében támogassa.

Páris, okt. 14. A Daily Herald bécsi tudósítója jelenti: Az osztrák kormány kérdést intézett Prágához, hogy milyen magatartást szándékozik tanúsítani a kis entente arra az esetre, ha a velencei tárgyalások eredménytelenül végződnek. Benes azt válaszolta, hogy a kis entente ettől függetlenül rajta lesz, hogy Magyarországot a trianoni szerződés megtartására rázorítsa.

A megegyezés főbb pontjai

Velence, okt. 14. A velencei értekezleten létrejött megállapodásokról csak szűkszavú tudósítást adtak ki. A hivatalos közlemény kiegészítésül a következő értesítést küldte a MTI. tudósítója:

Nyolc nappal azután, hogy a tábornoki bizottság megállapította, hogy az Ausztriának itélt területen a pacifikálás megtörtént, a tábornoki bizottság vezetésével népszavazás lesz. A népszavazásban Sopronon kívül Bernberg, Agtalva, Nagycenk és még hat község fog részt venni. Esetleg a szövetséges nagyhatalmak csapatokat fognak küldeni a népszavazási területre, hogy a rend fenntartását biztosítsák. A népszavazás után nyolc napon belül, annak eredményéhez képest fog megtörténni a terület átadása és az erre vonatkozó jegyzőkönyv aláírása. Az olasz kormány magára vállalta, hogy lehetőleg siettetni fogja a határmegállapító bizottságok munkáját. Az osztrákok kötelezték magukat, hogy a határmegállapító bizottságoknak s esetleg felebezés esetén a népszövetségnek döntését véglegesnek fogadják el.

Magyarország pénzügyi követeleiről két héten belül a magyar és osztrák kormányok között közvetlen tárgyalások indulnak meg. Ha ezen tárgyalások két hét alatt nem vezetnének eredményre, akkor vegyes döntőbírótság dönti el a kérdést s a bíróság ítéletét mindkét fél kötelezőleg elfogadja. Az osztrák kormány kötelezte magát, hogy teljes amnesztiát ad s elvileg tartózkodik a tömeges elbocsátásoktól. Ha egyeseket mégis elbocsátani kívánna, akkor ezt esetenként, egyenként fogja elbírálni és az elbocsátottnak teljes nyugdíjat biztosít. Egyébként a tisztviselőkérdés részleteiről még további tárgyalások lesznek.

A magyar kormány kötelezte magát, hogy a pacifikáció érdekében minden szükséges intézkedést megtesz s hogy a paci-

fikációt három hét alatt keresztülvisszi.

A forgalmi kérdések tekintetében megállapodtak abban, hogy Sopronon keresztül a személy- és teherforgalomban biztosítják Ausztriának a szomszédos forgalmi jellegű kedvezményeket. Ezekről a kérdésekről egyébként szintén részletesebben fognak még tárgyalni.

„Az osztrák korona miatt bukott meg az osztrák köztársaság

Venecia, okt. 14. Olyan olasz politikusok, akik jól ismerik Ausztria viszonyait, úgy vélekednek, hogy Schöber kancellár esetleg meg fog bukni a velencei konferencián létrejött megegyezés miatt, bár az elfogulatlan szemlélő tisztán látja, hogy számára a legjobb választás volt a megegyezés aláírása. — Talán menőségül szolgálhat az osztrák parlament előtt, hogy az előző kormány elvben szintén hozzájárult, hogy Nyugatmagyarországon népszavazás legyen. De a legfőbb szempont, amely az osztrák kancellárt vezette, az volt, hogy Német-Ausztria katonai téren védtelen a magyarok közismert harci kedve ellen, továbbá, hogy Német-Ausztria pénzügyileg kétségbeesztő helyzetben van, tehát kénytelen volt egy nagy hatalom kívánságának engedni. Ausztria remeg annak még az elgondolásától is, hogy az en te megvonja a kilátásba helyezett hitelt. Azt mondják olasz körökben, hogy az sem lett volna csodálatos, ha Ausztria még többet engedett volna, mint amennyit engedett, vagy — mint az osztrákok mondják — amennyit kicsikartak tőle. Ez a fegyver, az entente-hitel, Schöber esetleges bukása után a következő osztrák kormányra nézve is hathatós eszköz lenne. — Schöber legalább határozott ígéretet kapott a külföldi kölesönré, ami nem lesz befolyás nélkül az osztrák korona javulására. Olasz parlamenti körökben az a vélemény, hogy Ausztriának meg kell tennie ezt az engedményt, mert csak így élhet meg. Ha keserűség van is az osztrák delegációban, a velencei konferencia miatt, azzal kell vigasztalódnok az osztrákoknak, amit a delegáció egyik tagja mondott a bucsuzáskor: *„Az osztrák köztársaság az osztrák korona miatt bukott meg.*

Anglia és Olaszország

Venecia, okt. 14. A Gazeta Venezia a velencei értekezlet sikerét méltatva, római értesülés alapján megjegyzi, hogy Anglia kezdetben nem méltányolta a maga teljes értékében Della Toretta olasz külügyminiszter kezdeményezését, talán azért, hogy éreztesse Olaszországgal, mennyire rá van szorulva nemzetközi kérdésekben Nagybritannia támogatására. Olaszország végül is elérte Angliánál azt, amit akart, de ez bizonyos időbe került. A lap azt írja, hogy ez a módszer nem a legjobb szövetségesek egységének ápolására.

LECSZEBB KALAPOK
FRANK EDENEL.

Vegyék zár alá Windischgraetz birtokait

A nemzetgyűlés első ülésén fel fog szólni Benkő Gábor, a tiszadobi kerület képviselője és indítványozni fogja Windischgraetz Lajos herceg birtokainak zár alá vételét azzal az indoklással, hogy a legfőbb számszék már felszólította Windischgraetz herceget a burgonyapénzek visszafizetésére, a herceg azonban a felszólításnak még nem tett eleget, ellenben egy francia pénz csoporttal tárgyal birtokai eladása céljából.

A kisgazdapártnban me este Benkő Gábor a következőket mondta:

A népszövetségi unió

Bécs, okt. 14. A népszövetségi társaságok uniója csütörtökön reggel kezdte meg Bécsben Ador volt svájci köztársasági elnök elnöklésével tanácskozásait.

Hainisch osztrák köztársasági elnök ma délután fogadta a kongresszuson résztvevőket. A magyar delegációt — Eötvösi Olivér drt, Póka-Pivny Bélát és Paikert Alajost — Dumba volt nagykövet mutatta be az elnöknek, aki hosszasan elbeszélgetett a magyar delegátusokkal. Hainisch elnök sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy gróf Apponyi Albert és gróf Andrassy Gyula akadályozva voltak a megjelenésben, egyben örömeinek adott kifejezést, hogy a nyugatmagyarországi kérdésben a két szomszéd állam között megegyezés jött létre.

A kongresszus napirendjén szereplő kérdések közül különösen fontos az új államalakulatban élő kisebbségek önálló képviselése a Népszövetség uniójában. Hosszas tárgyalást a lefegyverzés kérdését is. A velencei konferenciáról péntek délután visszatért Schöber szövetségi kancellár, ma fogadja a kongresszus tagjait.

Határkiszábrító bizottság Nyiregyházán

Nyiregyháza, okt. 14. Ma éjtel Miskolcra Nyiregyházára érkezett egy határkiszábrító entente bizottság, amelynek tagjai két francia és egy olasz tiszt. A bizottság a mai napot Nyiregyházán töltötte és a katonai és polgári hatóságokkal folytatott tárgyalásokat. A bizottság Nyiregyházáról a demarkációs vonalra utazik.

— Az állami számvevőség három hónappal ezelőtt felszólította herceg Windischgraetzet, hogy a burgonya ügyben térítse vissza a kérdéses milliókat. A herceg mindezeig nem fizette vissza a pénzt. Minthogy pedig birtokainak eladása szóba került, az államnak gondoskodnia kellett biztosítékról, mert vitás, hogy az összeg a korona akkori árfolyama szerint fizetendő-e vissza. En a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén fogom a herceg vagyonának zár alá helyezéséről szóló indítványomat előterjeszteni.

250 dollárt sikkasztott egy debreceni postafőnök

A debreceni postafőnökséghez már ez év elején több panasz érkezett a debreceni emberektől, akiknek amerikai rokonaiktól küldött, dollárral lelevelük nem érkezett rendeltetési helyére. A postafőnökség azonnal vizsgálatot indított az ügyben és mivel a gyanyu Köblös Gyula 21 éves postakiadóra esett, szoros felügyelet alá vette Köblöst. Miután azonban egyre több panaszos levél érkezett május elején áthelyezte a főnökség a gyanyus postakiadót egy másik osztályhoz.

A vizsgálat, amely Köblös ellen azóta sem szűnt meg, pár nap előtt végre eredménnyel járt. Köblös költséges életmódján kívül egyéb terhelő adatok is kerültek a postafőnökség kezébe, amelyek alapján most már a rendőrség is meg lehetett tenni a feljelentést ellene. A rendőrségnek az ügy nyomozásával megbízott detektívjeit Kovács Péter és Juhász Győző, pár nap alatt döntő bizonyítékokat produkáltak Köblös ellen, aki a bizonyítékok terhe alatt megtört és beismerő vallomást tett.

Elmondta, hogy körülbelül nyolc esetben sikkasztott, összesen 250 dollárt. Az amerikai leveleket számszerint vette át. Azokat a leveleket, amelyekben dollár volt, kivette a többi közül és más, Magyarországnban feladott levelekkel helyettesítette. Az ily módon okozott kár mintegy 160,000 koronára rug.

A rendőrség Köblöst letartóztatta és holnap már átkísérteti az ügyészséghez.

— Gazdasági Akadémiai tanácsok kaphatók Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésben.

Nagy áremelkedések a budapesti tőzsdén

Zürichi zárlat: 0.80.

Értéktőzsde. A hét utolsó napján rendesen nyugodt, csendes üzletmenet mellett bonyolódik le a forgalom. Így indult ma is az üzlet, később azonban a bécsi kifizetés emelkedése nyomán lendületes üzlet fejlődött ki és az árfolyamok átlag 50—100 koronával emelkedtek. Fél tizenkétkor érkezett a hír Bécsből, hogy a magyar korona ott 60 ponttal esett. Erre felénkült az üzlet s általában inkább vevők jelentek. Árak:

Magyar Hitel 1800—20, Osztrák Hitel 655—65, Jelzálogbank 215—20, Leszámitoló 745—35, Hazai bank 595—98, Angol-magyar 745—35, Magyar-olasz 325—20, Keresk. bank 6840—80, Ált. takarékn. Pesti hazai 22600—800, Borsod-Misk. 4050—90, Concordia 3230—125, Bpesti gőzm. 6025, Gizzella 2200—150, Hungária 2350—300, Viktória 11300—500, Bánya és kohó 4825—900, Ált. közsén 8550—400, Salgó 5570—900, Urikányi 5850—6100, Ganz-Danub. 32000—31800, Ganz-vill. 5050—400, Rima 2400—540, M. Acél 2800—50, Schlick 1100—1075, Lipták 565—52, Láng 1400—360, Brassói 3900—400, Hazai faterm. 4800, Nasci 14650—15000, Magyar erdő 1500—475, Országos faterm. 1315—90, Lichtig 850—10, Klotild 2550—750, Karton 2050, Izzó 4625—875, Papir 3300, Spódium 2800—550, Cukor 13900—14100, Lám-pa 3200—30, Östermelő 895—50, Gummi 2950—3090, Telefon 4000—150, Adria 7200—300, Atlantica 5450—550, Közuti 1060—70, Déli vasut 1290—55, Levante 6800—900, Államvasut 2775—3025, Trust 2000—125.

A valutapiac nem volt egységes. Eleinte itt is tartózkodó volt a spekuláció, igen kevés kötés jött létre általában a tegnapi árhoz, később azonban, mikor a bécsi jelentés megérkezett, az osztrák korona és a bécsi kifizetés erőteljesen emelkedett és magával ragadta a többi külföldi bank jegyek és kifizetések áremelkedését is. Árak:

Napoleon 2125—2065, Font 2525—2065, Font 2525—2535, Dollár 640—656, Francia frank 47.25—46.—, Márka 4.58—4.87, Lira 25.75—24.60, Lei 5.22—5.—, Sokol 7.19—7.31, Svájci frank 120—122, Kor.-dinár 9.50—9.60, Bécsi 23.50—26.50, Lengyel márka 16—20.

Az utótőzsdén a forgalom nem volt nagyobb mérvű. Az árfolyamok általában a záróárfolyamok nivelóján maradtak. Árak fél kettőkor: Lengyel márka 19, osztrák korona 25, bécsi kifizetés 25.5, márka 481, dollár 654, Salgó 5850, Rima 2540, Déli 1280, Lichtig 820—830. Elővételi jog 59 korona.

Zürichi devizák

Zürich, okt. 14. (Zárlat.) Budapest 0.80, Bécs 0.25, Osztr. bélyegzett 0.20, Berlin 3.80, New-York 536, Hollandia 180.—, London 20.66, Páris 38.70, Milano 27.50, Prága 5.90, Zágráb 2.—, Bukarest 3.90, Varsó 0.15.

Terménytőzsde

A terménytőzsde irányzata változatlan. Kötés leginkább csöves tengeriben fordult elő, amelyből egy tétel 1150 koronáért kelt el Budapestről. Zab nagy kínálat mellett némileg lemorzsolódott. Morzsolts tengeri egészen üzletellen. Liszt és őrléményiacson sem tudott nagyobb üzlet kifejlődni.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 1785—810, fehérmegyei 1770—800, pestmegyei 1770—800, rozs 1360—80, takarmány árpa 1575—1650, sörárpa 1700—800, zab 1425—70, tengeri 1800—900, köles 1600—1775, repace 26—27, korpá 870—900.

Előfordult kötések: Buza 150 mázsa 1790 ab állomás, buza négy vagonnal abonyi állomásról 1775, 10 vagon 1775 ab állomás. Rozs egy vagon 1375 ab állomás, Sörárpa egy vagon 1700, egy vagon 1800 ab állomás, zab két vagon 1400 ab állomás, Csöves tengeri három vagon ab állomás 1115, egy vagon 1110, négy vagon 1100 ab állomás, három vagon 1135 ab Budapest, egy vagon 1125.

Liszt öt vagonnal 0-ás elkelt 3100 koronáért ab Nagykáta, Korpá három vagon Budapestről 880, mák 27 mázsa 74 ab állomás, egy vagonnal 71 ab állomás, Budapestről uradalmi mák egy vagonnal 77, napraforgó egy vagon 19 ab állomás, búkköny Budapestről 17.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL és KÓSA.
PIAC-UTCA 63.
Női és férfi kalapok gyártása.

„Jön az élet Debrecenbe!”

„Az Ujság” „Pesti albuma”-nak írója beszélgetést hallott a pesti villamoson. Két ur beszélgetett, Debrecenről, a debreceni egyetemről, amelyről a sok politika mellett is ejtődik szó manapság. Ami bizony eléggé örvendetes a háboru esztendeinek mélységes csöndje után, a mikor senkisémet beszél az új egyetemről, mintha halott lenne, születése után egy pár esztendővel. A fegyverek zajában akkor elhallgattak a Muzsák. A tudósok szobáinak csöndjében és a lant gyöngéd hangjai mellett félőre vált idegeiket minduntalan megrebbentette Mars acélvértés lábának egy-egy dobbantása, amellyel visszariasztotta a már-már beszélni óhajtó Muzsákat. Néha néha harci ruhában feltűnt ugyan egy-egy amazon, Marsnak segítségére sietve a Muzsák elnyomásában, ám ezekről többnyire bebizonyult, hogy nem a régi Muzsák közül valók és nem is új Muzsák, csak bitórlói a régi, nemes lantnak. Mars után, most a Muzsák harcolnak és Magyarországra, amelynek neve elé Mars tette oda a „Csonka” szót, kedvező kilátásokat, a hazafiak reményeinek beteljesülését jelenti az az igyekezet, amellyel ezek a nemes teremtesek munkába fogtak. Azok a Muzsák, akik hajdan, a békében a civilizáció adta minden kényelem közepette alkoták műveiket, most sokszor maguk kénytelenek fizikai erővel megteremteni a feltételeket mindentigéző munkájuknak. Szegény égi teremtesek, amint térdeik feszülő izmaival, teherhez nem szokott gyöngéd vállakkal hárítják félre maguk előtt az utat elzáró sziklákat! Hideg előadótermekben, prêmes kabáttal a színházakban és a hangversenyek termeiben, a hajdani kedves és lenge chitonok helyett, kékül, dermedt kézzel az operációs asztal mellett és a laboratóriumokban küzdenek egy ország szebb jövődjéért. És az anyagi eszközöket, a pénzt, amelyet mint a megáradt folyó zudult Mars erszényébe, csak cseppenkint kapják, szinte orvosi rendelet szerint.

Hál' Istennek, a háboru alatt is sikerült Debrecen részére, a debreceni egyetem részére annyit biztosítani, hogy mostanra, ha felszereletlenül is, de készen vannak azok az épületek, amelyek a tudomány számára már a háboru előtt megigérték. Az erdő csöndjében, a tiszta levegőben kórházak és előadótermek nyájas csoportja várja a Muzsák beköltözését. Erről beszélt az egyik ur a villamoson, friss és lelkes hangon, amint a „Pesti album” írja:

— „Mi már Debrecenben vagyunk Hüttl professzorral. A klinikánk nagyszerű lesz. A hely maga is elragadó. Erdő, tiszta, friss levegő, olyan, hogy ettől magától is meggyógyulnak a betegek, talán operáció nélkül is.

— És az élet? — kérdi a másik.

— Az élet? Azt visszükkim!

Igen, az „élet” elkélne Debrecenben. De nem az az élet, amelynek lázas és beteg lihegését 1914 óta érezzük. Nem az a rettentő futás, nem az a nehéz küzdelem a megélhetésért, amelyben már elfáradtunk hét esztendő óta és amely alatt már megroppan a derekunk. „Egy csomó professzor és ezeknek környezete az intelligenciának, a kulturális és társaságos élet eredőinek nagyszerű tömegét viszi — mondja a cikkíró — idáig csak népes, de urbanusság dolgában bizony nagyon fogyatékos berendezésű vidéki városaink életébe.” Igen! Ez mindenesetre szép, de csak így papirosan. De ez a csomó professzor, az a környezet, az intelligenciának, a kulturális és társaságos élet eredőinek nagyszerű tömege már megvolt Debrecennek. Hét év óta meg-

van már mindez Debrecenben és mégis csak olyan dulakodás folyik itt is, mint egyebütt. Mindez nem segít azon az életen, amely kinézetlenül gázol át Debrecenben a jókon és a becsületeseken, amelyben a törtek vér- és könnyeságu utakat vágnak, amely az egymással vad gyűlölettel birkozók izadtságzagától undorító. Professzor urak! Nem élet kell ide, hanem gyógyulás! Ezt az átkos bacillust, a gyűlölet-betegség terjesztőjét, a „bacillus irae”-t találják meg és irtsák ki. A jóság és a szeretet késével vágják fel a fekélyeket és a tudósok szelid beszédével, gyöngéd simogatásával ápolják a gyógyuló várost. És ebben a munkában segítő társakat is találnak. A szeretetnek vannak apostolai Debrecenben.

Németország tiltakozik a felsősziléziai döntés ellen

Berlin, okt. 14. A birodalmi gyűlés szenátorainak a tegnapi tanácskozásán a német nemzetiek javasolták, hogy hívják össze haladéktalanul a nemzetgyűlést és nyílt ülésen tiltakozzék valamennyi párt a felsősziléziai kérdésben hozott döntés ellen. Wirth kancellár kijelentette, hogy a kormány egyértelműen azon a nézeten van, hogy most nem szabad visszalépnie, mert a mostani válságos időben szükség van akcióképes kormányra.

Berlin, okt. 14. A porosz országgyűlés tegnapi ülésének megnyitáskor az elnök nyilatkozatot olvasott fel a felsősziléziai ügyben. A nyilatkozat a többiek közt a következőket mondja:

Lengyelország nem engedhet meg semmiféle jogigényt a felsősziléziai népszavazás alapján. A porosz országgyűlés ezért tiltakozik az olyan erőszak ellen, amely semmiféle joggal nincsen megokolva s ezen tiltakozása mögött a német nép óriási többsége áll.

A nyilatkozatot hosszantartó zajos tetszéssel fogadták, csupán a függetlenségek és a kommunisták kiáltottak közbe.

Anglia elfogadja a genfi döntést

Páris, okt. 14. Londonból táviratozzák a *Petit Parisien*-nek: *Stahmer* német nagykövet tegnap délután újból megjelent a külügyminisztériumban, hogy megismételje néhány nap előtt tett sikertelen lépését és újból felkérje a brit kormányt a német birodalmi kormány nevében, hogy *tagadja meg hozzájárulását a genfi határozatiól a melynek ratifikálása Németországban a legnagyobb felháborodást keltene és a Wirth-kabinet lemondását eredményezné.* Lord Curson kimérten csak annyit válaszolt, hogy ez az újabb lépés helytelen, mert az *angol kormány már lekötötte magát és el van tökévelve, hogy a genfi döntést elfogadja.* Reméli azonban, hogy Németország még az utolsó pillanatban megfontolja, hogy *mindent kockára tesz és elveszthet, ha a népszövetségi tanács ítéletét nem ismeri el kelő lojalitással.*

Meghiúsult

monarchista puccskísérlés

Berlin, okt. 14. A Wirth-kormány helyzetét a mindjobban erősödő nacionalista agitáció is megnehezíti. Tegnap a rendőrség 30 tisztelet tartóztatott, akik valamennyien a német császári seregben szolgáltak. A tartóztatottak között két tábornok is van. Állítólag Krefeldben titkos összejöveteleket tartottak, amelyen egy puccskísérlés katonai előkészítéséről tanácskoztak.

A német-amerikai béke

Páris, okt. 14. A Chicago Tribune tudósítója táviratozza Washingtonból: Egészen bizonyos, hogy hamarosan megtörténik a német-amerikai szerződés ratifikálása. A szavazás valószínűleg már holnapután, szombaton, vagy legkésőbb vasárnap lesz és a szenátus tagjainak több mint kétharmad többsége a ratifikálás mellett fog szavazni. Lodge szenátor azt mondta ma, hogy a vita előreláthatólag rövid lesz, minden egyes szónok legfeljebb egy óra hozhat beszédet és a szerződés már a jövő hét első napján életbe léphet.

A görög-török háború

Konstantinápoly, okt. 14. A török hivatalos frontjelentés megcáfolja a görögök győzelméről elterjedt híreket.

A török vezérkar jelentése szerint a török haderők továbbra is győzelmesen nyomulnak előre.

Kertész divatruháza Piac-utca 19.

Igen nagy választék gyapju szövet,

selyem, grenadin, opál- selyemvásznak, női és férfi fehérművek, az áremelkedések dacára is oooooo mérsékelt, olesó árak!!

Felhívom a t. vevőközönség figyelmét mielőtt bevásárolni óajt, hogy áremi olcsóságú győzédjén meg 11

Nyílt levél a „Szózat”-hoz

Szabó Béla lelkészársunk visszaküldte a Szózatot. En be-szünttettem az előfizetést. Mikor a Szózat „Baltazár munkában” cím alatt azt írta, hogy Baltazár szabadkőműves volt, én ráírtam a Szózatra és megírtam neki, hogy legyen szíves igazolja azt az állítását, hogy Baltazár szabadkőműves volt-e vagy sem, mert nekem tudnom kell azt, mivel a nálam levő szabadkőműves névsorban a Szózat szerkesztőjének a nevét megtaláltam, de a Baltazár püspök urét nem, tehát elvárom a Szózatától, hogy vagy igazolja Baltazár szabadkőművességét, vagy jóvá teszi Baltazárral szemben elkövetett hazugságát. Erre még csak választ sem kaptam. Mi után a Szózat valótlán dolgot közölt és ezt figyelmeztetés dacára sem tette jóvá, az előfizetést be-szünttettem és mindaddig nem tartom a Szózatot kézbe-vehető lapnak, míg hazugságát jóvá nem teszi.

Balatonendréd, 1921 okt. 12.

Kájel Endre,
ref. lelkész.

Női kalapokat

a legkényesebb izleseknek is megfelelően fest és alakít a

„Turul” Piac-utca 32.

Kérelem

Az Országos Református Lelkész Egyesület f. évi október hó 26-án Debrecenben tartja meg közgyűlését. Csonkagyarország különböző részeiről körülbelül 200 református lelkész fog városunkba érkezni.

Kötelességünk a messze vidékről érkező lelképásztorok elszállásolásáról gondoskodni.

Szeretettel kérjük azért azon polgártársainkat, akik a vidéki lelkészek elhelyezése ügyében támogatni képesek, hogy természetbeni szállást felajánlani, vagy az elszállásolás költségeihez pénzbeli adományokkal hozzájárulni s ezen körülményt dr. Balla Bertalan tb. tanácsnoknak (városi adóhivatal, Kosuth-u. 4. sz. I. em. 9. sz. ajtó) bejelenteni szíveskedjenek, hol a pénzbeli adományok is átvétetnek.

A természetbeni szállás október hó 25-én és 26-án vétetnek igénybe.

Debrecen, 1921 október hó 14-én.

Az elszállásoló bizottság.

— Az explóziós-motor kezelői tanfolyamon a tanítás folyó hó 17-én, hétfőn veszi kezdetét. A beiratkozott tanulók feliívatnak, hogy jelzett napon este fél 7 órakor a fémipari szakiskola I. emeleti 11. sz. tantermében jelentkezzenek. A tanfolyamra még felvételre jelentkezők elfogadtatnak naponta 2—4 óra között, vagy az első tanórakon. Igazgatóság.

— Az utmutató, hivatalos menetrend októberi kiadása megjelent. Kapható: Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésben, Piac-u. 34. sz. ca 4.

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek a református templomokban: a Nagytemplomban: délelőtt 10 órakor prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután 5 órakor Konrád Zoltán h.-lelkész; a Kistemplomban: délelőtt 9 órakor Konrád Zoltán h.-lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Nagy István vallásánító-lelkész, délután 2 órakor Varga Jenő s.-lelkész; a Kossuth-utcai templomban: délelőtt 8 órakor ifjúsági istentiszteleten prédikál Kovács János vallásánító-lelkész, délelőtt 10 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteleten prédikál Baka Béla s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál Nagy István vallásánító-lelkész; az Árpád-téri templomban: délelőtt 10 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután 2 órakor Papp Kálmán teológus; az ispotályi templomban: délelőtt 10 órakor Gábor András s.-lelkész, délután 2 órakor Marton Sándor s.-lelkész; a homokkerti imaházban: délelőtt 10 órakor Kántor József vallásánító-lelkész; a szegényházban: délelőtt 10 órakor Baka Béla s.-lelkész.

Vasárnapi iskolák: Egyház-tér 17. sz. a. a ref. egyház tanácstermében délelőtt 11 órakor, a Dóczy-intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, a homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor, a nőegyleti árvaházban délelőtt 9 órakor, a Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, a Leány-u. iskolában délelőtt 9 órakor, a Csap-u. leányiskolában délelőtt 9 órakor, az Eötvös-utcai iskolában délelőtt fél 9 órakor, a Diakonissza-otthonban délelőtt 9 órakor. — A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele a ref. egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. sz. a. vasárnap délután fél 4 órakor, bibliát magyarul Kiss Andor s.-lelkész.

— Feloszlatták a vasúti és hajózási főfelügyelőséget. A pénzügyminiszteriumban az állami kiadások csökkentésével kapcsolatban elhatározták, hogy a Vasúti és Hajózási főfelügyelőséget, amelynek fenntartása jelentős terhet ró az államháztartásra, feloszlatták.

— Eljegyzés. Weisz Margitát Nyirbogátról eljegyezte Króhn Sámuel Nyirbogát. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— Nem érkeztek meg a román foglyok. Budapesti tudósítónk jelenti: A román és magyar politikai foglyok első csoportjának mára tervezett kicserélése a román részről felmerült szállítási nehézségek miatt néhány napi halasztást szenved.

— A Városi Képtár (Füvészkert-u. 2.) a közönség kívánságához alkalmazkodva, megnyitási óráit megváltoztatta s ezután vasárnaponként d. e. nem 9—12-ig, hanem 10—1-ig van nyitva. Egyben elhatározta a Képtár vezetősége azt is, hogy legalább 10 tagból álló társaságnak, vagy csoportban tanári vezetéssel megjelenő tanuló ifjúságnak bármely köznapon d. e. 10—1-ig, vagy d. u. 4—7-ig, minden előzetes bejelentés nélkül, díjtalanul fogja megnyitni a képtárat, a könyvtárban tartózkodó képtárőr vagy annak helyettese. A képtárban a legjellegesebb régi olasz, németalföldi, német, francia, valamint legkiválóbb magyar művészeknek sok milliót érő remekjeiben gyönyörködhetik a közönség.

— Értesítés. A Margit-fürdő részvénytársaság köztisztviselők részére a gőzfürdő árakat leszállította. Kedvezményes jegyek 21 koronáért fényképes igazolvány felmutatása ellenében a fürdő pénztárnál válthatók. Iszap, vízgyógykurák és villanyfürdők állandóan egész nap nők és férfiak részére.

Az angol szabadkőműves nagypáholy Magyarországon megsegítéséért

Genf, okt. 14. A londoni szabadkőműves nagypáholy — United Grand Loge of England — amelynek a *connaughti herceg* a főmestere és körletébe 3000 páholy és 160,000 tag tartozik, egyik legutóbbi ülésén foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a szabadkőműves páholyoknak kötelességük lenne, hivatásuknak megfelelően, a nemzetek közötti béke helyreállítására a teljes megértési propagandát és minden anyagi támogatást a megszorult, rossz sorsban élő országok számára.

A kérdés felvetése után hosszabb vita fejlődött ki, melynek során egyesek a segítés módjairól több nagyszerű javaslatot tettek. A nagypáholy egyik magyar származású tagja *felhívta a figyelmet Magyarországon szomorú sorsára* és mindenkinek különös figyelmébe ajánlotta a magyarok nehéz helyzetét.

Lord Amptill, az angol követség kiváló szereplője, szintén a

legmelegebben magáévá tette az indítványt. Szerinte az anyagi segítség céljaira először az *amerikai páholyokat* kellene megnyerni, mert ezek a leggazdagabbak és *dollárjaikkal amugy is nagy szolgálatokat tehetnek a magyar kereskedelem és ipar érdekeinek*. Megjegyezte azonban, hogy nézete szerint úgy látszik, hogy Magyarországon a konszolidált állapot még nem jutott teljes mértékben nyugvópontra. *Nem tudja megérteni, mi kép lehetséges az, hogy a magyarországi szabadkőműves páholyok működése még mindig fel van függesztve és a szabadkőművesek tulajdonát képező palotát a magánjog megsértésével egy ellenforradalmi alakulat számára egyszerűen elvették és a páholy levelezését is konfiskálták.* Az anyagi és erkölcsi támogatás megindításakor ezeket a körülményeket is szem előtt kell tartani, mert enélkül nem ítéltethető meg a helyzet a maga valóságában.

— Hadiárvák és hadirokkantak gyermekeinek ösztöndíja. A népjóléti és munkaügyi minisztérium hadigondozó hivatala az 1921—1922. évre pályázatot hirdetett a hadiárvák és hadirokkantak gyermekeinek adományozandó ösztöndíjakra. — Debrecen város árvaszéke ismételtén felhívja mindazokat a vagyonos hadirokkantakat, hadiözvegyeket és gyámokat, akiknek gyermekei, hadiárval középiskola és felsőbb fiu- vagy leányiskola rendes tanulója, hogy az ösztöndíj elnyerése iránti kérvényüket a szükséges bizonyítványokkal együtt, legkésőbb október hó 30-ig Kiss Sándor dr. tb. árvaszéki ülőkhöz, (városi árvaszék Csapó-u. 19. sz. I. emelet) adják be, mert azontul benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek. A kérvényt csak az előirt úrlapon fogadják el. Úrlapokat az érdekeltek Kiss Sándor dr. tb. ülők hivatalos helyiségében szerda és szombat kivételével délelőtt 10—12 óráig vehetik át. Ösztöndíjban csak szorgalmas, jó magaviseletű és jó tanulók részesülhetnek. Azoknak, akik már 1920—1921. tanévben is élveztek ösztöndíjat, az eddigi gyakorlattól eltérően, a további adományozásért újra kell folyamodniuk.

— Sikkasztó asztalosmester. Özvegy Vásáry Andrásné Péterfia-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen Szabó Lajos Péterfia-utca 63. szám alatti asztalos ellen, kinek még ez év áprilisában 10 darab két és fél méteres szilfadeszkat adott át, hogy szekrényt készítsen belőle. Szabó ugyanekkor 1700 korona előleget is felvett, de a szekrényt azóta sem készítette el. Tekintve, hogy Szabó ellen több ilyenfajta feljelentés érkezett, a rendőrség több rendbeli sikkasztás miatt indított ellene eljárást. Szabó ellen különben sikkasztás miatt az ügyészség is folyik eljárás.

— Klott-kötények, fehérneműk, dr. Hegedűsné Gyermekdivatháza, Simonfy-u. 2.

— Az ágfalvai fölkelő emlékbélyegek. A fölkelők tudvalevőleg az ágfalvai ütközet emlékére felülnyomásos bélyegeket készítettek. Egy sorozat nyolc, illetve kilenc darabból áll. A bélyegeken fekete felülnyomással ez olvasható: „Nyugatmagyarországi fölkelők 1921. szept.” „A zóna.” A bélyeg közepére színes halálfej van nyomva. Az ugynevezett kis sorozat nyolc értékből áll, 5 filléres piros, 10 filléres fakó lila, 20 filléres sötétkék, 40 filléres piros, 50 filléres kék, 60 filléres piros, 1 koronás kék és a 2 koronás névértékű piros színű halálfej felülnyomással. A nagy sorozat ugyanezekből az értékekből áll, csupán kilencediknek 15 filléres piros halálfejes bélyeg járul hozzá. A bélyegek, tekintve, hogy korlátolt számban készültek, horribilis értékkel bírnak, áraik állandó emelkedő tendenciát mutatnak. Budapesti és külföldi, különösen svájci és németországi bélyegyűjtők erősen keresik a bélyegeket s áruk ennek megfelelően jóformán ugrásszerűen nő. Nem érdektelen, hogy a spekuláció ezekre a bélyegekre is kivetítette a szemét s tegnap azon hír terjesztésével, hogy a bélyegek felülnyomását Budapesten hamisítják, igyekeztek az árakat leszorítani. Sokan, akik nem tudják, hogy a hamisítás ténye ezek értékét emeli, sietve tul is adtak bélyegeiken. Bélyegyűjtők véleménye szerint a sorozatok ára csak január elején fog stabilizálódni.

— Megint feltörték egy vagonot. A MÁV. főnökség ma ismét feljelentést tett a rendőrségen egy vagon feltörése miatt. A most feltört vagonból egy vég pamutáru és 60 kilogramm kenyérliszt hiányzik. A mind gyakrabban ismétlődő vagonfeltörések ügyében a rendőrség sürgős nyomozást rendelt el.

— Tob velour női kabát, férfi öltönyszövet nagy választékban kapható Fischer Adolf és Fia posztónagykereskedésben.

— Felfüggesztették az adógabona-bírságolásokat. Emlékeztetes még, hogy a legutóbbi közgyűlés behatóan foglalkozott azoknak a debreceni termelőknek az ügyével, akiket adógabona be nem szolgáltatása miatt megbírságotak és méltányolva a megbírságot termelők nagy részének, hogy nem szándékos mulasztást követtek el, ügyük revízióját rendelte el. A közgyűlés határozatának véghezvitelére azonban nem fog sor kerülni, mert a földmivelésügyi minisztertől ma leirat érkezett, amely szerint az adógabona és adótengeri váltásainak behajtását függeszték fel, mert a miniszter a jogorvoslat kérdésében újabb rendelkezést fog kiadni.

— Napoleon asztala és Vilmos császár ágya. Bécsben 7 millió koronát adtak Napoleon íróasztaláért. Vilmos császár ágya holnap kerül árverésre. Ezen az árverésen a császár ágyán kívül még sok olyan tárgy kerül eladásra, amelyek szintén nagy érdeklődésre tarthatnak számot. Tegnap a Habsburg-dinasztia gyűjteményének egy részét árverezték el. Az első napon 5 és fél millió korona folyt be.

— Hangverseny. Fűredi Sándor hegedűművész okt. 19-iki élvezetes hangversenye iránt rendkívüli az érdeklődés. Jegyek Gárdos könyvkereskedésében válthatók. (Telefon.)

— A magyar köztisztviselők fogyasztási szövetségének közleménye: T. tagjainknak idegenkedése a vágott fától s emiatti naponként megújuló panaszok miatt megállapodást létesítettünk Debrecen város erdőgazdaságával oly értelemben, hogy a még raktáron levő vágott fát hasábra cseréli át az erdőgazdaság. Mivel ez az aktus természetesen hosszabb időt vesz igénybe: újlag felkérjük t. tagjainkat, kik a vágási díjat már befizették, hogy üzifia járandóságukat f. hó 20-ig okvetlen szállíttassák el, nehogy késedelmeskedésük folytán esetleg kellemetlenséget, vagy felesleges fuvarköltséget szerezzenek maguknak. Újabb fautalványokat nem adunk ki s erre kérjük a testületi megbízottakat is. F.hó 24-től kezdve csak hasábfát osztunk, a kiosztás helyét hirtalpillag közölni fogjuk.

— Tilos a kabaré és koncert a mozikban. A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki a mozgókép-előadásokról. A rendelet kimondja, hogy a mozgókép-előadások céljaira kijelölt helyiségekben másnemű (orfeum, kabaré, dalestély, hangverseny stb.) nyilvános előadásokat tartani tilos. Nem vonatkozik ez a tilalom a bemutatott mozgókép-előadások egyes részeinek, vagy jeleneteinek előadására, valamint a tudományos, ismeretterjesztő előadásokra és hazafias irányú szavaló előadásokra.

— Apagyilkos gimnázista. Kaposvárról jelentik: Molnár Sándor gyulai születési szekszárdi gimnáziumi tanuló atyja pirongatásai miatt agyonlőtte édesapját. A fiatal gyilkost be szállították a szekszárdi ügyészség fogházába.

— **Csendőrség részére kiadott lisztkönyvek beváltása.** Felhívom a kereskedők figyelmét arra, hogy náluk előjegyzett és a csendőrség tagjai részére kiadott zöld színnyomású s négy helyen átjuktasztott lisztkönyvekre heti 240 dkg. lisztet, a csendőrség tagjainak hozzátartozói részére kiadott piros színnyomású lisztkönyvekre a rendszeres heti fejadagot, vagyis heti 140 dkg. lisztet adhatnak ki és számolhatnak el. Debrecen, 1921 október hó 15. Zöld, tb. tanácsnok.

— **Gyakorlott varró leány felvételik.** Stauber, Piac-u. 47.

— **Moskovits uridivat szalon.** Állandóan angol szövetek rakfáron. Hatvan-utca 5.

— **Gazdászok figyelmébe!** A kassai, valamint a többi előirt tankönyvek megérkeztek. Gárdos könyvesboltja, ref. püspöki palota.

— **Angol és francia köztümmöket készít** elsőrangú munkával Grünfeld S. Péterfia-utca 19.

— **Balcer György** képiállítása a reáliskolában. Nyitva: d. e. 10—1, d. u. 3—5.

— **Kalapok,** legjobb szabású férfi fehérművek Frank Imréné, Piac-u. 43.

Por sz. és beföldi kőszén
téli fűtésre kapható
Schuschitzky János
és Társa cégne Szent-Anna
7., Telefon 1248.
Ispótlay-utca 19.,
Telefon 1262 sz.

SZÍNHÁZ

Folt, amely tisztít. Halasi Mariska kedvőre felújították ezt a kivénült, kikopott, ma már csak banális, de egykor, a vad romanika korszakában a szivszorulásig izgató és még mai szemmel nézve is számos jelenetében erősen hatásos darabot. Halasi Mariskának kedvence szerepe Matilde, talán épen azért, mert a modern néző már eleve számol a darab antikvitásával és így figyelmét teljes mértékben összpontosíthatja a színész alkotó munkájára. Amit pedig Halasi Mariskától láttunk, az művészi alkotás. Az első három felvonásban egyszínű, egyvonalu a Matilde szerepe, de Halasi ezt az egy színt a tehetség csodaprizmáján fel tudta bontani a szívérvány tarka színeire, ezt az egy vonalat művészi arabeszkké tudta szőni. A negyedik felvonásban pedig elvonatkoztatva magát a darabban csak gyengén és tétován motivált szerep külsőségeitől, helyzetektől és száraz szavaktól, döbbentes meztelenségében tárta fel a kétségbeesett asszonyi lelket az őrző paroxizmusáig; ember volt, vérző szívű, kétségbeesett, dühöngő, elalélt, síró, zokogó, rikácsoló, hajáttépő, könnyezve térdelő és száraz szemmel gyilkoló igaz ember, — asszony. Felszabadulva a természetes női hiúság bélyeiből, még csunya is volt, arca eltorzult, finom alakja groteszk vonalakban görbült meg, de a zsufolt ház minden nézője kitérte játéka nagy igazsága előtt a szívét és mikor a legtorzabb volt művészi magamegyelkedésében, akkor ölelte keblére

hálás szeretettel és rajongással az ezerfeji tömeg. — Az egész előadás, némi vontatottságtól eltekintve, kitűnő keret volt Halasi nagyszerű alakításához; László Gyula, Heltai Andor, Lux Erzsébet, Rubinyi Tibor és Bánhid József erős együttese minden dícséretre érdemes.

Színházi iroda hírei:

Szombaton C) bérletben kerül színpadra a cigánygrófné Helvey, Szigeti, Göndör, Kálmán Mancsi, Heltay viszik sikerre a darabot. A 2. felvonás szóját Utassy Gizi táncolja.

Füredy F. Gusztáv első előadása ma este fél 8 órakor a Zenedében **Fijalkovszky Zsófia** közreműködésével.

Tornadó, a pusztító vihar, látványos nagy dráma 7 felvonásban, ma a Vigszínház-mozgóban. A legszebb amerikai ujdonság. Ezt megelőzi Sherlock ur nősül, 2 felv. vigjáték. Előadások 5 órakor félhelyárak, 7 és 9 órakor rendes helyárak.

Csodálkozni fog az Ezerarcu ember filmóriáson. 6 rész, 29 felvonás.

1001 éjszaka, francia színes Pathé-film 6 felvonásban. Ragyogó pompás színes felvételek, a keleti bübajos mesevilág csodás életrekelése. Előadások 5—7 és 9-kor. Jegyelővétel.

Ohnet világhírű regényét, Sarah grófnőt, Franceska Bertini főszereplésével hétfőn mutatja be az Apollo.

FUIMUS

REGÉNY 49

IRTA JUSTH ZSIGMOND

Most már mindegyik mosolygó arccal, de azért összeszorult szívvel — érezve, hogy az a mosoly nem igaz az ajkon, érezve, hogy az a néma ígéret sohasem létszen beváltva, hogy az a készszen nem jöhetett a szívből, hogy az az öreg asszony fejéről leomló csipkefátyol ma már gyenge arra, hogy a két fiút a modern idők pusztító szelétől megvédelmezze. Késő, késő, a fátolt elrongyolja a szél, a feudális templom romba dől, porrá omlik az oltár, amely előtt örök hűséget esküdtek, betemetve azt a sírboltot is, amelyben az ősök felkúsznak s a templom romjainak utolsó porszemét elkapja a jövő idők szellője magával és sodorja, sodorja az enyészet ten gerébe....

23.

A várkastélytól a templomig piros karmazsin bársonyszőnyeg A szőnyeg két oldalán a Niffor színekbe öltözött huszárok, kik mereven, nagy, nagy baldachinokat tartanak, amelyekről hosszú fonatban csügg le a narancsvirág, meg a myrtus. A templom harangja szól, szól az orgona is, betölti az ünnepes színpadba öltözött mindenséget...

Legelő halad az öreg Vezekényi Stefi, piros ruhában, arany ékszerrel. Kezében nász-nagyipálca. Utána lépdel a menyasszony, abban a történeti emlékezetű fehér brokátruhában, amelyben Thökölyi Magdolna a XVI. században egy Nifforn cje lett. Feián a Niffor

gyémánt-diadém, amelynek ötvösmunkáit olasz mesterek csinálták a XIV. században. Hat méter hosszú fátyolát s uszályát a kis Niffor-gyermekek viszik, apród ruhában. A menyasszony két oldalán Bálványossy Stapszi és Márfay Gábor — Bálványossy aranybrokátban, Márfay Gábor halványzöld és arany díszben.

Folyt. köv.

Árverési hirdetés.

Közhírré teszem, hogy folyó hó 15. (tizenötödik) napján d. u. 3 (három) órakor a Debrecen állomáson a belső fatéren egy vagon emberi táplálkozásra alkalmas, de válogatatlan burgonyát eladó terhére és veszélyére közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fogok adni.

Kikiáltási ár métermázsánként 530 korona, de szükség esetén a burgonya ezen alól is eladatik. Vételi illetéket a vevő fizeti.

Debrecen, 1921. október hó 14.

Dr. Lintner Sándor,
kír. közjegyző.

Legfrissebb
Legkiadósabb
Legerősebb

élesztő

a GSCHURNDT-fele tiszta
szeszélesztő
Gyári főraktár

Krausz Testvérek

Hunyadi-utca
17-19. szám.
Telefon: 818

Modern, villanyerőre bereendezett kocsigyáramban

a legkényesebb izléseket is módomban van kielégíteni. Uj kocsikból állandó raktár. Megrendeléseket elfogadok. Öcskákát becserélek és veszek. Javításokat elvállalok.

NEULÄNDER kocsigyára
Debrecen, Erzsébet-u. 28.
Telefonszám 11-47.

Uj szücsmunkat, alakítást és javítást

a legújabb divat szerint és a legolcsóbb ár mellett elvállalok.

ADLER JENŐ
szücsmester

Piac-u. 30. és Széchenyi-u. 40.

NŐI KALAPOKAT

45 szebbnél-szebb modell után szakszerűen és leggyorsabban csak a

PIAC-UTCA

9.
Kalapiüzem

FEST, VASÁL ÉS ALAKIT!!
PIAC-UTCA 9. SZÁM. TELEFON 153.

Weisberger Mihály

Széchenyi-
utca **27.** Sofőr-
iskolája.
Automobilok,
motorok
javító műhelye

Az őszi szezonra

vagy
**bojást, szőrméjét,
bőr kabátját a**

Központi kelmefestő

és vegytisztító intézetbe

VARGA UTCA 1., hol tartósan és szakértelemmel felelősség mellett ujonnan festik. Férfi, női kelmék és ruhaneműk minden színben legszebben festetnek. oooooo

Bécsi és párisi

modell-ujdonságok

nagy választékban. Alakítások modellek után pontosan készülnek

KOHN HELEN

kalapszalonnájában, Piac u. 70.

Legújabb

modellek

nagy választékban

Naményi és Kapros

kalapszalonnájában Miklós-utca 1., I. em.
Alakítások olcsó árban készülnek.

WEISZ FERENC

asztalosmester

Margit-fürdőtelep. Bejárta a Bárczy- és Fűrdő-utcán is. Margit-fürdő és o István-malom közt. o

10-89 TELEFON 10-89

Készít:

Műbutorokat,

egyszerű butorokat. ooo
KÜLÖNLEGES és egyszerű zománcozott és festett butorokat.

Üzlet- és irodaberendezéseket,

válamint e szakbavágó mindennemű munkálatokat. ooo
Fényezett baloszobák raktáron.

Külföldi tartozásait

legelőcsöbben,
leggyorsabban,
legpontosabban
fedezze le és utalja át
MARKOVITS
BANKÜZLETE
PIAC-UTCA 63.
szám alatt, az udvarban
TELEFON: 565.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULO I.
Telefon: 13-65

Eladó üzlet!!

a város legforgalmasabb helyén, berendezéssel és külön lakással. Értekezhet a Debreceni Közvetítő bank Részvénytársaságnál, Károly Ferenc József ut 42. szám

A fővárosi kalapszalomban
a legszebb modellek
legelőcsöbben árban be-
szerezhetők ::::

BUNYADI-UTCA 14. SZ. Vas-
napokat és alkalmakat vállal.

Kőrös szerszámfa és
kőri talp érkezett

Kemény fatelepre
Pesti-utca 2. Telefon 13-95.

ELEKTRA

elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos Gold Sándor
Villanyvilágítás, motorok,
csengo berendezéseket, javi-
tásokat legjutányosabban
készít DEBRECZEN,

Hatvan-utca 2. I. em.

Óriási választék
francia és angol
őszi és téli
divatlapokban.

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.-t.
könyvkereskedésben

Piac-utca 34.

Átmeneti keztyük
legnagyobb választékban
Schön Sándornál
DEBRECZEN, Piac-utca 14. sz., Csapó-utca sarok

Ha Budapestre jön, ne mulassza el
VARGA cégnél Kossuth Lajos-utca 11.
kötött és szövött árú kellemes-
ségeit megtekinteni és az új szabadalma-
zolt „OSELA” harisnyát vásárolni.
Egy pár „Osela” harisnya 2 másik pár
harisnyát pótol.

Kőváry és Altmann
szücsők, Piac-utca 42.
Bármilyen szücs mun-
kákát legutámbó divat
szerint jutányosan
készítünk.

Gyönyörű
swetter garnitúrák

A legkiválóbb minő-
ségű gyermek har-
isnyák szürke és
barna színben. Két-
minőségű fű swette-
rek. A legszebb bébé
holmik, — plus és
kötött bébé kabá-
tok, gyapjú jámb-
bók. Legtávolabbi

gyermek cipők
Dr. Hegedűsné 600—700 K-ért
Gyermekdivatházában,
Simonffy-utca 2. sz.

Kiss József
automotor és gépműhelye
Erzsébet-utca 20. sz.

Elvállalja bármily rend-
szerű gazdasági gépek
szakszerű javítását,
törött géprészek auto-
gén hegesztését.

„KÜRTI” CIPŐKRÉM

elsősorú bébékéll minőségben
ismét kapható minden jobb
üzletben. Magyarországi egyed-
áruság **FLEISCHER MÓR.**
Központi iroda Hatvan-utca 38.

Friedländer Testvérek
borsnagykereskedők
Telefon 1034.

Ajánlják legfinomabb minőségű
fajboraik a legelőcsöbben napi árakon.
Ujborokat vesznek
kisebb nagyobb mennyiségben. Üres
hordókat termelőket rendelkezésére
bocsájtják. — Iroda Széchenyi-
utca 29. sz. alól ideiglenesen Szé-
chenyi utca 48. sz. alá helyeztetett át

GYŐZDÖJN MEG!

Brilliansért, aranyért
a legmagasabb árt fizetem.
GRITSCH ékszerkereskedő
Verbóczy-u. 2. sz. (parkamara.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetéseik díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szög
150 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög K 20—, minden további szög K 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.

Aranyat,
hamisfogakat,
brilliansokot
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67
Frohner-szálloda,
épület.

Egy
varrógépet keresek —
megvételre. Cim a ki-
adóban.

BORT

veszek bármily nagy
mennyiségben, leu-
magasabb napi ár-
ban. — Hordót adok
hozzá. Borbizomá-
nyi üzlet, Varga-
utca 34. sz. Telefon
10-24. — Ugyanott
boros hordók eladók

Olmo
bármily mennyiségben
veszünk, akár egész, akár
tört vagy darabos álla-
potban. Piac-utca 49.
II-ik udvar.

ELADAS.

Friss élesztő
legelőcsöbben árban Csapó-
utca 19., kapu melletti
üzletben Rosenthalnál.

Eladó
ház Csók-u. 3. sz. Érte-
kezhetni Adier, Honvéd-
utca 14. sz.

Friss sütemények
állandóan kaphatók
Sztano Gábor cukrász-
nál, Hunyadi 17—19.

Krisch Károly
cserepályaharaktár, Deb-
reczen, Piac-utca 89.
Telefon 12—18. Vállal
cserepályák átrakását,
tisztítását, javítását, fal-
burkolati munkákat is.

Olcsó posztók,
a legfinomabb öltöny és
kabát kosztium szövetek
naponta érkeznek Roth,
Piac-utca 77.

Szép pudivok
és egy réz hentesmérleg
eladó. Teichmann, Piac
utca 83.

Kereskedők és magyar

szabók figyelembe!!!

SZÖVETET
napi árán olcsóbban vá-
sárolhat **TEICHMANN**
BELA kézműsü nagyke-
reskedésben, Piac-u. 33.

1900
koronától mérték után
férfi öltönyöket készít
Tegdes János, Péterfia 42.

Paplanvarrodában
minden szakmabeli mun-
kát készítik szépen, ju-
tányosan. Kész árak ál-
landóan raktáron. Dej-
reczeni, Kossuth-utca 11.

Uj libahus-üzlet!!

Pásti-utca 2.
Villamos megálló. Eleven
és vágott **LIBA** házhoz
szállítva megrendelhető:
Kohn Hermannál

Szathmáry István

épület-és butor-
asztalosnál
mindenféle munka ju-
tányosan megrendelhető
RAKÓCZI-UTCA 11. SZ.

Száraz
bükhasábfat aprítva és
szálaban legelőcsöbben napi-
árban házhoz szállít —
Unió fatelep, Ispóty-
telep 1. Telefon 779.

Abádie,
Tabu és Altasse cig pa-
pir és hüvely e gro ár-
ban Mayernál, Simonffy-
utca.

Liszt
és hüvelyes árak a leg-
előcsöbben napi árban Po-
litzer Jakabnál, Bethlen-
és Füveskert-utca sarok.

Kerekpár
jó állapotban eladó. Da-
rabos-utca 35.

Booshordók

használtak,
kisebkek és
nagyobbak:
ELADÓK
Racz, Péterfia 71.

KERESLET.

Aranyat,
ezüstöt, brilliansát, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
zám, I. emelet

Épület,
butor, boltberendezést
vállal Müller, Erzsébet-
ut 115.

Széchenyi
fürdő, volt Telegdi, ál-
landóan nyitva, gőz és
kád.

Borozó és Falatozó
zárórág nyitva Piac-utca
89., Royállal szemben.
Friss felvágottak és hü-
sítő italok.

Elsőrendű
nagy és kis munkások
fejvetetnek Aszodi Köz-
ponti férfiruha-áruházá-
ban Piac-u. 1—3. sz.

Zongora
javítást, hangolást szak-
szerűen, jutányosan val-
lal Liska, Bethlen-u. 27.

Könyvelésben
s minden más irodai
teendőben teljesen jar-
tas, kitűnő számoló 12
évi gyakorlattal rendel-
kező urleány állást ke-
res pénzügyintézetnél vagy
üzleti irodában. Cim a
kiadóban.

C erepályák

Timár-u. 10. és K.
Ferenc József ut 8

VEGYES.

Uj villamos
vasalókat, főzőlapokat
egy évi. javításoknál fél
évi jótállással készít és
szállít Földvári Debeceni
t. elektrotechnikai gyár,
Széchenyi-utca 55. Tele-
fon 168.

Aranyért,
ezüstért budapesti leg-
magasabb árt fizetek.
Krámer, Simonffy-u. 17.

Ora
ékszer javításokat szak-
szerűen készít Kohn,
Hunyadi-utca 12.

Írógép
javítások, kellekek meg-
rendelhetők Merkur író-
gépvállalatnál. Piac-utca
58. Telefon 540.

Legelőcsöbben,
legelőcsöbben mos, vasal,
tisztít gőzmosoda, Arany
János-utca 54.

Köncz
fest, tisztít legelőcsöbben,
kifügástanul Arany Já-
nos-utca 10.

Gyorsírást,
német

és
francia

nyelvet tanít
Ardó Miklósné,
Simonffy-u. 2/a.

Villamos
berendezéseket legol-
csóbban készít Weisz
villanyszerelési vállalat.
Petőfi-tér 7. Telefon 1298.

Vízvezeték,
csatornázási munkálat-
kat készít szakszerűen
Gyenes, Miklós-u. 29. Te-
lefon 937.

Nagysad okos

tesz, ha
liba és hus, továbbá
zsír szükségletét
LUSZTIG NÁL,
Arany János-u.
52. alatt jegyzeteli
elő. — Tepertő és
máj mindennap
frissen és olcsón

Erdélybe
utazom. — Kereskedelmi
természetű ügyek elin-
tézését vállalom. Cim a
kiadóban.

Háromszobás
lakásomat elcserélném
megfelelő kétszobással.
Cim a kiadóban.

Zongora
hangszer műhelyemet —
Bethlen-utca 27. sz. alá
helyeztem. Liska.

Utcal
butorozott szoba kiadó.
Cim a kiadóhivatalban.

Felétés szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORANT.

Kiadó:

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.